

БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ

*О.А. Дударенко, викладач,
Дніпропетровський національний університет*

Банківські ресурси – це сукупність грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні банків і використовуються ними для здійснення активних та інших операцій. В більш широкому трактуванні банківські ресурси – різновид, складова фінансових ресурсів, що включає власні та залучені кошти банків. Власні кошти включають в себе акціонерний і резервний капітал, нерозподілений прибуток; до залучених коштів відносять: внески, кошти від продажу облігацій та інших цінних паперів. Банківські ресурси – це основа основ діяльності будь-якого банку, оскільки процеси утворення ресурсів і надання позик перебувають у тісному взаємозв'язку. Тому розуміння економічного змісту банківських ресурсів, значення проблем, пов'язаних із їх ефективним залученням, надзвичайно важливе, особливо для українських комерційних банків.

Капітал банку – це сукупність внесених власниками – учасниками капіталу – власних коштів, які зростають у результаті ефективної банківської діяльності у процесі капіталізації прибутку, а також за рахунок додаткових вливань з боку учасників. Власний капітал комерційного банку (КБ) займає невелику питому вагу у сукупному капіталі, достатнім є 8-10 % від загального капіталу. Це обумовлено специфікою банківської діяльності.

Більша частина ресурсів КБ формується на рахунок залучених та запозичених коштів, а не власних. Залучені кошти банку – кошти, які банк залучає на вклади і депозити. Запозичені кошти – це кошти, які банк залучає шляхом випуску облігацій або одержання міжбанківського кредиту. Згідно з показником платоспроможності банку залучені та запозичені кошти не повинні перевищувати розмір власного капіталу більше ніж у 8 разів. Банки залучають вільні грошові кошти юридичних та фізичних осіб шляхом виконання депозитних операцій, у процесі яких використовують різні види банківських рахунків. Позики – це форма мобілізації додаткового грошового капіталу шляхом емісії й розміщення облігацій. На сучасному етапі свого поширення здобуває залучення (запозичення) коштів шляхом розміщення єврооблігацій. Єврооблігації за своєю сутністю – це боргові зобов'язання, що випускаються позичальником при отриманні довгострокової позики на євrorинку. Ці облігації випускаються поза межами країни походження валюти та розміщуються серед іноземних інвесторів. Інтерес бізнесу до зовнішніх запозичень пояснюється нездатністю внутрішнього ринку капіталу задовольнити кредитні потреби зростаючої економіки. І тому дешеві гроші компанії шукають на міжнародних ринках. Проте слід мати на увазі, що мінімальна сума випуску єврооблігацій починається зі 100 млн. дол. і крім процентних виплат емітент має втрати по комісіях при випуску, що є максимальними лише при першому виході на ринок. На користь єврооблігацій для українських банкірів свідчать обсяги й строки коштів, що залучаються. Єврооблігації, як правило, розміщуються на більш тривалі строки, ніж залучаються синдиковані кредити – для України терміновість цих двох боргових інструментів становить три й один роки відповідно. Крім того, бажаючих придбати ліквідні єврооблігації помітно більше, ніж тих, які бажають видати синдиковані кредити, а це дозволяє

залучати більші суми – для України від 100 млн. дол. (у порівнянні 50 млн. дол. – максимальною сумою при синдигованому кредитуванні). Серед українських банків першим розмістив єврооблігації Приватбанк на суму 100 млн. дол. Держателями єврооблігацій Приватбанку стали банки з Великобританії, Данії, Греції. Інші приклади розміщень єврооблігацій українськими банками відображені у таблиці 1.

Таблиця 1

Приклади розміщень єврооблігацій українськими банками

Емітент	Обсяг, млн. дол.	Ставка, %	Лід-менеджер	Кредитний рейтинг
УкрСиббанк	100	10,5	Dresdner	B2 (Moody's) B-(Fitch)
Укрексімбанк	150	7,75	Dresdner Bank та UBS	
Укрексімбанк	250	6,8	CSFB та UBS	

Таким чином, банківські ресурси – це фундамент існування будь-якого банку, а їх вдале залучення, в тому числі і шляхом розміщення єврооблігацій, – запорука стабільності і непохитності позицій банку на ринку.